

בענין פסקי רב אלישיב זצ"ל III - שיעור 921

I. פסקי רב אלישיב שהובא בספר קובץ תשובות (ג - י)

- (א) לשמוע קול שיר של אשתו בזמן שהיא טהורה אף שהיא שרה זמירות שבת שיש בהם דברי תורה אין איסור בדבר שהרי הרהור מותר אפילו אם נאמר שקול באשה ערוה מ"מ אסור לו לזמר ביחד זמירת שבת
- (ב) לאחיותיו כיון דחיבוק ונישוק לאחותו אין הכוונה לאיסור גמורה אלא דרך אזהרה בעלמא אבל בקול זמר הרי באחותו יש מקום לדון להתיר מ"מ כשהגיע לשים אין להתיר וג"כ שהוא אומר דברי קדושה כשהיא שרה נראה פשוט דאסור אף למטה מגיל של שדים (ס) וכמו כן לבנותיו
- (ג) במדינת חמה וכני אדם מלובשים בשרוולים קצרים בגילוי זרוע וצוואר והחזה אין צריך נטילת ידים כשנוגע בידיו (סימן י"ג)
- (ד) בית הכנסת שיש בו כמה ספרי תורה אין חיוב לקרוא תמיד בס"ת המהודר ביותר (סימן ט"ו) דרך כתיבה יש דין הידור ולא בקריאה
- (ה) ניקוי אבני הכותל המערבי ליפתה הלכלוך יותר נכון להשאיר את הכותל כמות שהוא כי האבנים הללו שהושחרו מזוקן עם העשבים שעלו עליו מוסף נופך של עגמת נפש לרואיהן (ס"כ)
- (ו) כשיש דעות חלוקות בהלכה ודאי צריך להודיע לחבירו וראיתו במרדכי (יצמות פ"ק) דכתב שני חכמים הדרים בעיר אחת אלו אוסרים ואלו מתירים צריכים האוסרים להודיע המתירים וכן להיפך (סימן ל"ח)
- (ז) פלאטה חשמלית שהפסיק החשמל באמצע השבת ונצטנן ושוב הודלק מותרין החמין שעל גבו אולם אם הוא לוקח את הקדירה מעל גבי הכירה כאשר נפסק החשמל והולך להניחה על גבי כירה אחרת בזה תלוי אם הכירה הראשונה עדיין חם מותר ואם לאו אסור וע"י נייר כסף עבה מותר רק אם עוד חם (סימן ל"ט) ואבאר
- (ח) אם הקדירה על הבלעך מבושל כל צרכו והיא במקום שיד סולדת בו מותרים להעביר ממקום למקום על הבלעך אפילו במקום שאינו על האש (סימן מ"ח) ואבאר
- (ט) הטמנה בקראק פאט בשבת נראה שאין להשתמש בהקראק פאט א"כ שמו מתחת הקדירה אבנים להגביה קצת שיש קצת חלל אויר בכמה מקומות אבל לענין חזרה אי אפשר להחזיר בשבת שאיננו לא גרוף ולא קטום אמנם בתוך פח מתכת (insert) יש להתיר כהאג"מ ולא כתב ג"כ בנייר כסף עבה דאינו מועיל (סימן מ"ג) ואבאר
- (י) לקנות נביאים לבית הכנסת עיין בחת"ס (ס"ח) דכל הקורא בחומשים אינו אלא כקורא בעל פה והרוקח סובר דדפוס אינו כתב ועיין בשער הציון (רפ"ד) דציבור שהיכולת בידם יש להם לכתוב או לקנות נביאים כדין לקיים זה קלי ואנוהו (סימן מ"ט)
- (יא) נכרי שרצה לתקן נר של ישראל למחוט את הפתילה ונכבה בידו וחזר והדליקו עיין שם (ס"ז ס"ז ס"ז) דמותר שהוא מדליק לצורכו ולא משום דאזלינן בתר מעיקרא ולא הפסיד היתרו הראשון א"כ אם אמר לנכרי להדליקו אין להתיר (ד"ע) ולא כרש"א ואבאר
- (יב) זכוב הנופל במאכל אם הוא באופן שאיננו מעורב בתוך האוכל אלא ניכר ועומד בפני עצמו

נוטל את הזכוב יחד עם קצת מן האוכל כי המקום שהזכוב דבוק במקשה שייך בו בורר (ס"ה) וגם בכלים ובגדים וספרים שייך בורר אמנם אם אי אפשר לו להגיע להספר הנחוץ לו כי הוא מונח למטה רשאי לסלק את שאר הספרים שהרי אין לו כוונה אלא להגיע להספר המונח למטה (בה"ל ש"ט ד"ה לאכול מיד)

(יג) **גרם כיבוי** מותר רק בהפסד של דליקה ולא גרם כיבוי של סתם הפסד ודלא שייך לדליקה אסור לדברי הכל (סימן ט) ואבאר

(יד) **אכילה וטעימה** קודם שופר אף שהמנהג הוא בישיבות שמקדשים וטועמים לפני התקיעות לא טוב למיעבד הכי אא"כ הוא לצורך גדול (פ"ט) אבל ביום ב' יש להקל למי שחלש לבו

(טו) **כל שציער את חבירו** באיזהו צד של קלון אם אינו מפייסו מותר לו בנקימה וראוי שלא למחול אבל לא לפרסם שיכול להביא לידי חילול ה' ותשובה זו נכתב על ביזוי תלמיד חכם (צ"ג)

(טז) **נר חנוכה באלקטער"י** במקום הדחק ובאופן שיסדר שיהיה לזה היכר של נר חנוכה שפיר דמי (ק"ג) דלא כרב משה

(יז) **מצות כיבוד אב ואם** בשידוכים בכך ובכת עיין באבן העזר (ל"ו - ה) דמצוה שתתקדש ע"י עצמה וכתב הקרבן נתנאל על הרא"ש (פרק שני דקידושין) שזה מטעם דמצווה על לשבת יצרה ומצוה בה יותר מבשלוחה וע"ע בשו"ת משיב דבר דאם בחירת לבו הוא לבזיון להאב קאי באיסור מקלה אביו ואמו מ"מ אם האשה הוגנת אין כח ביד האב למחות (סימן קמ"ג)

II. פסקי רב אלישיב שהובא בספר בשלמי יהודה בעניני מוקצה

(א) **ההיתר של מאחורי ידיו** פירושו שדוחק הדבר בגדר כף היד והאצבעות אבל להרים בין האצבעות מגבם אינו נקרא כלאחר יד אלא טלטול ממש (דף כ)

(ב) **חפץ שהדרך להרימו בו** אדם אחד והרימוהו שנים וכן הדין כשהדרך להרימו ביד אחת והרימו בשנים אינו נקרא טלטול מן הצד או בגופו ואסור ודלא כהתוס' שבת דמותר (דף כ"ה)

(ג) **טבעת הקבועה על הדלת** ודופקים בו כדי שיפתחו לו אינו מוקצה והסביר כי דבר האסור מחמת חומרא אינו מוקצה (דף כ"ה)

(ד) **מזוזה שהיה מחובר ונפל** אינו מוקצה שהם כתבי קודש אבל הנרתיק שבו מניחים המזוזה הוא מוקצה בין קודם שחיברו בין חיברו ונפל (דף כ"ה) אמנם דפים קרועים מספרי קודש שאי אפשר עוד בשום אופן ללמוד בהם הם מוקצים

(ה) **שופר** ביום כיפור הוא מוקצה כי תוקעים במוצאי יו"כ (דף ל"ג)

(ו) **עלי תה ושקית תה** כי יש אומרים שמותר לעשות תה בכלי שלישי ואע"פ שיש לבעל נפש להחמיר (דלא כרב משה) אבל מ"מ מוקצה לא הוי

(ז) **חתיכת בד** שאשה בודקת בו אינו מוקצה לפני הבדיקה או אחרי הבדיקה אם יש צורך להראותו למורה הוראה אבל אם אין צורך להראותו וכן אחר שהורה הוי מוקצה שמאוס הוא וזורקים אותו (דף קמ"ט)

(ח) **ספוג רגיל** עם יש בו בית אחיזה אינו מוקצה באופן שאינו פסיק רישא שיסחוט (דף קנ"ו)